

3. ННЦ ХФТІ [Електронний ресурс]: офіційний сайт. – URL: <https://www.kipt.kharkov.ua/bhr.html>

УДК 339.9:614.2

Краснокутська Ю. В.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри туризму і готельного господарства,
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова,*

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ

Подорожі з метою споживання медичних послуг – феномен сучасності, що йде своїм корінням вглиб історії. Не маючи можливості в даний момент вирішити наявну медичну проблему в своїй країні, пацієнт вибирає регіон, лікаря і клініку, де йому можуть запропонувати необхідне обстеження або лікування.

Медичний туризм – практика переміщення людей з їх постійного місця проживання в межах своєї країни або за кордон з метою споживання широкого спектру медичних послуг, включаючи інвазивні процедури (від ін'єкцій до операцій) різного ступеня складності.

Підвищення інтересу та довіри громадськості до явища медичного туризму пояснюється наступними групами факторів:

1. Зміни в демографічній структурі – старіння населення та зростання середньої тривалості життя, зростання мобільності та активності людей старшого віку.

2. Необхідність зниження рівня стресу у працездатного населення.

3. Зміна медичної парадигми до запобігання захворювань та альтернативних методів лікування.

4. Посилення взаємозв'язку охорони здоров'я та психології здоров'я.

5. Перехід від масового туризму до персоніфікованих форм подорожей.

Медичний туризм – складна багаторівнева система, в якій взаємодіють не тільки ключові ринкові гравці — пацієнти, медики-практики та організатори поїздок такого роду, але і фахівці суміжних галузей, без яких функціонування медико-туристичного механізму неможливо.

В основі рішення медичного туриста про здійснення запланованої поїздки лежить один з двох протилежних стимулів: життєва необхідність (наприклад, термінова операція на серці) і особисте бажання (зміна форми носа). У першому випадку поїздка є наслідком неефективності системи охорони здоров'я на батьківщині туриста, у другому – відображає волевиявлення людини, яка бажає отримати більш якісні та/або унікальні послуги або пройти через процедури, що не є неодмінною складовою нормального функціонування організму людини.

Постачальники медичних послуг – це лікувально-профілактичні та діагностичні установи (лікарні, клініки, центри), а також приватні лікарі взаємодіють з численними посередниками – брокерами та агентами, а також професійними консультантами. Істотна відмінність між двома категоріями посередників полягає в тому, що перші можуть не володіти компетенціями і знаннями в області медицини і в основному орієнтовані на отримання прибутку, в той час як останні представлені кваліфікованим медичним персоналом, одне із завдань якого – підібрати індивідуальний пакет медико-туристичних послуг для клієнта. Лікувальний клінічний туризм, будучи нішевою категорією внутрішнього та міжнародного туризму, передбачає взаємодію великої кількості посередників з різних секторів економіки. Результатом синергії галузей є залучення в процес надання послуг підприємств транспорту, індустрії гостинності, будівництва, зв'язку, виробництва товарів народного споживання.

Види лікування, які здійснюються в рамках медичного туризму, можна підрозділити на наступні спеціалізації: комплексні обстеження і скринінги (check-up), кардіологія (коронарне шунтування, ангіопластика коронарних артерій, протезування серцевого клапана), ортопедія (травми суглобів і хребта, спортивна хірургія та травматологія, заміна стегнового і колінного суглоба), стоматологія (імплантація зубів, процедури по відбілюванню), онкологія (широкий спектр напрямків), репродуктивне здоров'я (ЕКО, підвищення фертильності), естетична хірургія та косметологія (риноластика, зміна розміру частин тіла, ліпосакція).

Виділяють наступні критерії вибору дестинації для здійснення такої подорожі: близькість і зрозумілість культури, мови, історичних особливостей і звичок місцевого населення дестинації; доступність необхідних послуг (скорочення або відсутність часу очікування); вартість послуг; надійність і якість; аспекти біоетики (запити на заборонені або нелегалізовані в країні проживання види лікування, які доступні в обраній медичній дестинації).

Географічне виділення медико-туристських регіонів ґрунтується на загальних принципах сприйняття карти світу: в Північній Америці лідируючі позиції займають Канада, США та Мексика, в Європейському регіоні – Великобританія, Німеччина, Іспанія, Італія, Франція, серед країн Середнього Сходу Ізраїль, Туреччина та ОАЕ визнані найуспішнішими дестинаціями, Азіатсько-Тихоокеанський регіон примітний інфраструктурними можливостями Південної Кореї, Таїланду, Індії, Сінгапуру, Китаю, Латинська Америка представлена Коста-Рікою і Колумбією.

У даний момент переміщення туристів у межах своєї країни або за кордон з метою споживання певних видів медичних послуг стає все більш поширеним явищем. Ринок медичного туризму інтенсивно розвивається всупереч відчутним проявам політичної та економічної нестабільності: як показують дані Всесвітньої туристської організації (UNWTO), в період фінансової кризи обсяг продажів турів медичної спрямованості не скоротився, на відміну від всіх інших видів туризму.

Список літератури:

1. Ветитнев А. М. Лечебный туризм: учебное пособие / А. М. Ветитнев, А.С. Кусков. – М.: ФОРУМ, 2014. – 592 с.
2. Bookman Milica Z., Bookman Karla R. Medical Tourism in Developing Countries. New York: PALGRAVE MACMILLAN, 2007. – 231 p.
3. Connell J. Medical Tourism. Sydney: CABI, 2011. – 208 p.
4. C. Michel Hall Medical Tourism: The Ethics, Regulation, and Marketing of Health Mobility. Oxon: Routledge, 2013. – 224 p.

УДК [338.48-6:615.8](477.74):615.322:633.812

Ліганенко М. Г.,

канд. техн. наук,
доцент кафедри туристичного бізнесу та рекреації;

Саркісян Г. О.,

канд. техн. наук, доцент,
доцент кафедри туристичного бізнесу та рекреації,
Одеська національна академія харчових технологій

ЛАВАНДОВИЙ АГРОКЛАСТЕР У ПРОСУВАННІ ЛІКУВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Одним із найважливіших завдань кожної країни є збереження здоров'я та працездатності, збільшення тривалості та поліпшення якості життя населення. Одеська область має потужний потенціал з відпочинку, оздоровлення та лікування. Актуальність лікувального туризму зумовлена розвитком галузі охорони здоров'я, поповненням державного бюджету, залученням іноземних інвестицій і створенням позитивного іміджу області.

Саме тому пошук нового асортименту корисних для здоров'я локальних продуктів є пріоритетним напрямком підвищення кількісних та якісних показників лікувального туризму в Одеській області. Рішення проблеми вимагає теоретичного обґрунтування вибору нової сировини, що здатна заповнити дефіцит споживчих нутрієнтів лікувальних туристів. До числа перспективної локальної сировини слід віднести лаванду широколисту *Lavandula latifolia* та лаванду вузьколисту *Lavaacutendula angustifoacutelia*, квітки та суцвіття яких включені до фармакопей 16 країн світу. Сьогодні вченими експериментально підтверджені цінні лікувальні властивості лаванди щодо 167 захворювань людини, а зовсім недавно в Голландії виявили в рослині ще 23 нових елемента. Всі частини лаванди містять у своєму складі ефірну олію, основними компонентами якої є складні ефіри ліналоолу оцтової, масляної, валеріанової та капронової кислот. У квітках також знайдено урсолову кислоту, кумарини, флавоноїди, фенілкарбонові, жирні і органічні кислоти, дубильні речовини, каротиноїди. Складний хімічний склад обумовлює широке застосування лаванди [1]. Лаванду використовують в медицині, кулінарії, косметології, ароматерапії, парфумерії, харчовій, лікєро-горілочній і